

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**ΔΟΜΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ****ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ****ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ****ΔΟΜΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ****ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

**Επιμορφωτικό πρόγραμμα για εκπαιδευτικούς φιλόλογους με τίτλο
«Αρχαία Ελληνικά και Μέση Εκπαίδευση: Γνωστικό Αντικείμενο και
Διδακτικές Προσεγγίσεις»**

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα διαρθρώνεται σε τέσσερις κύκλους μαθημάτων ως εξής:

**Α. Η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών – φιλολογικά εργαλεία (3 ώρες: 1 ώρα
ο κάθε διδάσκων)**

- Στον πρώτο εισαγωγικό κύκλο μαθημάτων επιδιώκεται η εξοικείωση των επιμορφούμενων με τις βασικές προϋποθέσεις μιας σύγχρονης προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών κειμένων μέσα από οπτικο-ακουστικές μεθόδους:
- (α) σύντομη γραμματολογική επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής γραμματείας,
- (β) έντυπα και ηλεκτρονικά φιλολογικά εργαλεία (Λεξικά, Συντακτικά, ηλεκτρονικές πηγές),
- (γ) η εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής, η ερασμική προφορά (παρουσίαση του Classical Project – Princeton University) και η σημασία της στην εκπαιδευτική πράξη,
- (δ) η τύχη των αρχαιοελληνικών κειμένων από την αρχαιότητα μέχρι την αναγέννηση,
- (ε) η διαχρονική προσέγγιση της ελληνικής γλώσσας, της φιλολογίας και του φιλόλογου (ουμανισμός, νεοουμανισμός, φιλολογικός ιστορισμός),
- (στ) Αρχαία ελληνικά – Νέα ελληνικά: διαθεματική προσέγγιση.

Β. Έπος και δράμα (18 ώρες: Χρήστος Τσαγγάλης)

Αντικείμενο της ενότητας αυτής αποτελούν οι επικοί και δραματικοί ποιητές που περιλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη του σχολικού προγράμματος του Γυμνασίου και του Λυκείου. Αξιοποιώντας ποικίλο υλικό (γραμματολογικό, ιστορικό, εικονογραφικό, συγκριτικό, γλωσσικό) το έπος και το δράμα παρουσιάζονται ενταγμένα στα γραμματολογικά και ιστορικά τους συμφραζόμενα, ως είδη που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες φάσεις εξέλιξης του αρχαιοελληνικού κόσμου. Ειδικότερα και αναφορικά με την επική ποίηση θα εξετασθεί:

- (α) το πολιτικό, κοινωνικό, και πολιτιστικό περιβάλλον της αρχαϊκής εποχής μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε το έπος,
- (β) η επική θεματολογία και ο τρόπος χειρισμού του μύθου,
- (γ) τα δομικά, αφηγηματικά και παραστασιακά του χαρακτηριστικά,
- (δ) η σχέση του έπους με την Εγγύς Ανατολή και τους ανατολικούς πολιτισμούς. Όσον αφορά τη δραματική ποίηση, στόχος είναι:
 - (α) να ενταχθεί το είδος και οι δραματικοί ποιητές στα ιστορικά και λογοτεχνικά τους συμφραζόμενα,
 - (β) να εξετασθεί ο κοινωνικός χαρακτήρας του αρχαιοελληνικού θεάτρου,
 - (γ) να διδαχθούν στους εκπαιδευόμενους οι πολλαπλοί τρόποι λειτουργίας του μύθου,
 - (δ) να μελετηθούν και αξιοποιηθούν όλα εκείνα τα στοιχεία που άπτονται της σκηνικής παρουσίασης της δραματικής ποίησης
- (ε) να ενημερωθούν οι εκπαιδευόμενοι για τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις στο αρχαίο δράμα.

Γ. Ιστοριογραφία και ρητορική (18 ώρες: Ευάγγελος Αλεξίου)

Με σημείο αναφοράς τους συγγραφείς οι οποίοι διδάσκονται στα σχολεία οι επιμορφούμενοι εξοικειώνονται με βασικές πτυχές της ιστοριογραφίας και της ρητορικής της κλασικής περιόδου. Εξαιρετικά βοηθητική για τη διδασκαλία αυτών των κειμένων στη Μέση Εκπαίδευση μπορεί να αποβεί η διαχρονική ερμηνεία αρχαιοελληνικών εννοιών (π.χ. δόξα, φιλοτιμία), οι οποίες συνοδεύουν την κοινωνική εξέλιξη από την αριστοκρατική κοινωνία του έπους στην πόλη κράτος και την αθηναϊκή δημοκρατία (πολιτισμός ντροπής – πολιτισμός ενοχής, αξίες ανταγωνισμού – αξίες συνεργασίας, πολιτισμικά εξελικτικά σχήματα, Θουκυδίδης – μύθος

Πρωταγόρα). Παράλληλα κείμενα εμπλουτίζουν τη διδακτική πράξη. Ειδικότερα, μέσα από τη φιλολογική ανάλυση των κειμένων αναδεικνύονται:

- α) η ιστοριογραφική μέθοδος του Θουκυδίδη και η σημασία του έργου του ως διαχρονικού εγχειριδίου πολιτικής ιστορίας,
- β) η ρηξικέλευθη σοφιστική και η δυναμική της ισχύος στις διακρατικές σχέσεις,
- γ) ο κυρίαρχος ρόλος της ρητορικής στην πολιτική ζωή της αρχαίας Αθήνας,
- δ) η αντιπαράθεσή της με τη φιλοσοφία. Παράδειγμα διδακτικής πράξης με βάση τα παραπάνω συνιστούν η συστηματική ανάλυση του λόγου του Λυσία, *Υπέρ Μαντιθέου* και του Ισοκράτη, *Περὶ εἰρήνης* και η αξιοποίηση στη διδακτική πράξη των πορισμάτων της σύγχρονης έρευνας.

Δ. Διδακτική των Αρχαίων Ελληνικών (18 ώρες: Βασίλης Τσιότρας)

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (ΑΕΓΓ) κατέχει κεντρική θέση στο Αναλυτικό Πρόγραμμα σπουδών των ελληνικών Γυμνασίων και Λυκείων, η σημασία του όμως στην εποχή μας δεν προσδιορίζεται μόνο στην ιστορική διάσταση αλλά κυρίως στο πλαίσιο της επικαιρότητας της εποχής μας. Στόχος του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος είναι να παρουσιάσει τις νέες διδακτικές προοπτικές του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών που συνιστούν τη σύγχρονη ταυτότητά του. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτής της επιμόρφωσης:

- (α) παρουσιάζονται και σχολιάζονται κριτικά τα ισχύοντα αλλά και τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα (ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ), ο εκπαιδευτικός σκοπός, οι ειδικότεροι στόχοι της ΑΕΓΓ, οι οδηγίες διδασκαλίας του Υ.ΠΑΙ.Θ. μέσω εννοιολογικού προσδιορισμού και πρακτικών εφαρμογών,
- (β) προσδιορίζονται αναλυτικά οι θεωρητικές αρχές που διέπουν μια ευχάριστη και αποτελεσματική διδασκαλία: 1) διαφοροποιημένη βάση του λογοτεχνικού είδους διδασκαλία/περικειμενοποίηση, 2) κριτική ανάγνωση, 3) διαχρονικότητα/επικαιρότητα, 4) διδασκαλία σύμφωνα με τις αρχές της διαπολιτισμικής αγωγής/ ενσυναίσθηση, 5) χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), 6) ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, κ.ά.
- (γ) παρουσιάζονται δειγματικά καινοτόμες διδακτικές προτάσεις (σενάρια, διδακτικά παραδείγματα), που εφαρμόζουν στην πράξη τις παραπάνω αρχές στην ΑΕΓ του Γυμνασίου,

- (δ) υποδεικνύονται τρόποι δημιουργικής αξιοποίησης των καινούργιων βιβλίων αναφοράς (Ιστορία της ΑΕ Γραμματείας, Ανθολογία της ΑΕ Γραμματείας),
- (ε) εκτίθεται και επεξηγείται διεξοδικά η προτεινόμενη μεθοδολογία βιωματικής προσέγγισης της Αρχαίας Ελληνικής Θεματογραφίας (της Θεωρητικής Κατεύθυνσης του Λυκείου) μέσω διδακτικών παραδειγμάτων.

Ε. Παρουσίαση εργασιών-Συμπεράσματα-Ανατροφοδότηση (3 ώρες: 1 ώρα ο κάθε διδάσκων)

Ο καταληκτικός κύκλος μαθημάτων περιλαμβάνει:

- (α) παρουσίαση εργασιών
- (α) κριτική αποτίμηση του προγράμματος
- (β) ανακεφαλαίωση του υλικού διδασκαλίας

διατύπωση συμπερασμάτων και προτάσεων βελτίωσης